

VUPEK išvyka į Jašiūnų dvarą

Vilniaus universiteto profesorių emeritų klubo valdyba, norėdama pažymėti VU įkūrimo 440 -ąsias metines ir geriau pažinti su Alma Mater istorija susijusius svarbius objektus, 2019 m. spalio 22 d. surengė išvyką į netoli nuo Vilniaus, Šalčininkų rajone esantį Jašiūnų dvarą. Kadaisė Radviloms priklausiusį dvarą 19 a. pr. įsigijo I. Balinskis. Valdant jo sūnui istorikui M. Balinskiui Jašiūnuose iškilo dviaukščiai rūmai (projekto autorius VU architektas K. Podčasinskis) ir viso dvaro ansamblis. Savininku tapus VU rektoriui (1807 - 1815) astronomui, matematikui Jonui Sniadeckiui dvaras tapo svarbiu kultūros centru. Čia gyveno ar lankėsi A. Sniadeckis, S.B. Jundzilas, A. Mickevičius, J. Slowackis, T. Zanas ir kt. VUPE klubo nariai su poniomis, lydimi savo darbą gerai išmanančio gido, susipažino su restauruotų rūmų istorija, antrojo aukšto anfiladiniu planu, gausia puošyba. Maloniai pasivaikščiota po angliškąjį parką, aplankytos dvaro kapinaitės, kuriose palaidota 18 asmenų. Uždegta žvakutė prie pirmojo kapinėse atgulusio VU rektoriaus J. Sniadeckio paminklo - obelisko. Papietavę Jašiūnų centre įsikūrusioje kavinėje "Millenium" ir susitikę su viena garsaus "Levandų uosto" įkūrėjų Aurelija Arlauskiene, išvykos dalyviai pasuko Turgelių link. Pakeliui sustojo labai įdomioje istorinėje vietovėje - buvusioje Pavlavos (Pavlovo) respublikoje ir apžiūrėjo jos liekanas. Kaip žinome, unikalią valstiečių savivaldos bendruomenę, veikusią 1769 - 1795 m. įkūrė LDK veikėjas, Turgelių klebonas Povilas Ksaveras Bžostovskis. Dėl didžiųjų kaimynų grobuoniškumo vietoje, kuri galėjo tapti Abiejų Tautų Respublikos Monaku ar San Marinu, stūkso tik didingų statinių griuvėsiai. Turgeliuose ekskursijos dalyviai apžiūrėjo Vilniaus gubernijos arch. A. Polozkovo statytą Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų bažnyčią, apsilankė netoli nuo jos įsikūrusiose kapinėse. Čia nesunkiai pavyko rasti VU rektoriaus (1817 - 1822), teisininko, ekonomisto Simono Malewskio kapą. Apžiūrėję Lietuvos lenkų draugijos restauruotą originalų paminklą ir prie jo pastatę atminimo žvakelę, išvykos dalyviai, kupini įspūdžių, grįžo į Vilnių.

Prie Jašiūnų dvaro

Pietūs Jašiūnu „Millenium“ Kavinėje

Paruošė profesorius emeritas V. B. Pšibilskis